

Dostrzegacz Biblioteczny

Pismo informacyjne Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie

Nr 2(94)/2019

Spis treści

Marlena Jarosz, Bibliodziwy, czyli słów kilka o niezwykłych bibliotekach.....	2
Bożena Lech-Jabłońska, Małgorzata Pieczykolan, Lubelskie DNA	6
Edyta Pietrzak, „Zwyrtła 2019” za „Centralne Biuro Czytelnicze”	9
Iwona Brodzik, Wielokulturowa biblioteka w Starych Kobiątkach	11
Elżbieta Noga, Jolanta Żmudziak, Ruch i zabawa to edukacji podstawa	13
Justyna Kasperczuk, Biblioteka im. Hieronima Łopacińskiego – wspomnień czar.....	14
Waldemar Kawecki, Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Rocznik Międzyrzecki”	15
Paweł Kordybacha, Kalejdoskop letni.....	16

Bibliodziwy, czyli słów kilka o niezwykłych bibliotekach

Historia bibliotek jest prawie tak samo długa jak dzieje pisma. Wraz z rozwojem systemu znaków rozpoczęto budowę pomieszczeń, które pomagały dłużej zachować dobry stan tworzonych materiałów. Sumerowie piszący na bardzo nietrwałych glinianych tabliczkach przechowywali je najczęściej w pomieszczeniach przylegających do świątyń. Za pierwszy systematyczny zbiór literatury uważa się Bibliotekę w Niniwie. Utworzyli ją Babilończycy, którzy przyjęli sumeryjskie pismo i metodę pisania na miękkiej glinie. Przechowywano w niej około 30 tysięcy tabliczek. Niestety, biblioteka w Niniwie nie przetrwała do naszych czasów.

Do dzisiaj funkcjonuje natomiast Biblioteka Al-Karawijjin w Fezie. Jest uznawana za najstarszą zachowaną księżnicę. Stanowi ona część kompleksu budynków, w skład którego wchodzi też meczet i uniwersytet (na zdj. powyżej, źródło: Wikipedia). Budowę tych obiektów rozpoczęto w połowie IX wieku. W marokańskiej bibliotece znajduje się zbiór około 4 tysięcy zabytkowych ksiąg i arabskich rękopisów. Przez wieki drzwi do tego pomieszczenia zamknięte były na cztery zamki, a każdy klucz był w posiadaniu innej osoby. Aby spragniony wiedzy uczoney mógł wejść do środka, wszyscy czterech klucznicy musieli pojawić się na miejscu osobiście. Obecnie, po przeprowadzonym remoncie, klucze zostały zastąpione czterocyfrowym kodem. Jeszcze do niedawna z biblioteki mogli korzystać jedynie muzułmanie, gdyż wejście prowadziło przez meczet, do którego obcokrajowcy i osoby innych wyznań nawet obecnie mają zakaz wstępu. W 1940 roku, na dowód

tolerancji religijnej, postanowiono stworzyć osobne drzwi do biblioteki.

Mówiąc o obiektach uznanych za rekordowe, nie można pominąć największej na świecie Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie. Jej zbiory liczą ponad 160 mln egzemplarzy. Rocznie to miejsce odwiedza blisko 1,75 mln ludzi, a zatrudnionych jest przeszło 3,5 tys. osób. Można tu znaleźć między innymi: Biblię Gutenberga, najmniejszą książkę świata – *Old King Cole* czy kolekcję kieszonkowych globusów.

Czytelnia Biblioteki Kongresu, fot. Carol M. Highsmith. Źródło: Wikipedia

Świat nieustannie się zmienia, a wraz z nim biblioteki. Obecnie oferują one zupełnie inne zbiory niż jeszcze 10 czy 20 lat temu. Za taką bibliotekę przyszłości uważa się niedawno wybudowaną w Dubaju Mohammed Bin Rashid Library. Poza książkami papierowymi posiada w swoich zbiorach dwa miliony lektur w wersji elektronicznej oraz milion audiobooków. Ten, trzeba przyznać imponujący asortyment, czyni z niej największą bibliotekę książek elektronicznych. Podziw budzą nie tylko jej zbiory, ale także sam budynek w kształcie otwartej księgi.

A jaka jest najmniejsza biblioteka na świecie? Chyba nikt nie jest w stanie odpowiedzieć na to pytanie. Obecnie zapanowała moda na organizowanie małych punktów bibliotecznych w różnych miejscach przestrzeni publicznej. Na przykład w Londynie, jeden z mieszkańców postanowił w ten sposób ożywić nieużywaną od lat i popadającą w ruinę budkę telefoniczną, znajdującą się w pobliżu jego domu. Swój pomysł przedstawił lokalnym władzom, które doceniły zapał mężczyzny i odkupiły budkę od brytyjskiej telekomunikacji za symbolicznego funta. W ten sposób okoliczni „pożeracze” książek mogą korzystać z przekazanych przez darczyńców zbiorów liczących około 200 egzemplarzy. Coraz częściej na całym świecie pojawiają się także miniaturowe biblioteki

zlokalizowane w obumarłych drzewach. W Bydgoszczy powstały biblioteczki plenerowe w pniach drzew. Projekt zrealizowany został w ramach Bydgoskiego Budżetu Obywatelskiego. Biblioteki funkcjonują na zasadzie bookcrossingu, który opiera się na wymianie książek i wzajemnym zaufaniu. W takich punktach nie ma bibliotekarzy, kart bibliotecznych ani terminów zwrotu, za to docenia się odpowiedzialność za dobro wspólne.

Żyjemy w regionie, gdzie istnienie bibliotek jest oczywiste, a dostęp do nich łatwy. Nie wszyscy jednak znajdują się w tak dogodnym położeniu. Nawet w Europie Zachodniej bywają miejsca, gdzie nie zawsze można skorzystać z bibliotek stacjonarnych. W Norwegii na trudno dostępnych fiordach funkcję księżnicy pełni statek Epos. Załoga tej nietypowej biblioteki ma w ofercie kilka tysięcy książek. W Afryce natomiast bibliotekarze zaopatrzeni w książki i komiksy przemierzają sawannę na wielbłądach. Celem takiej karawany są tymczasowe wioski, w których żyją plemiona nomadów. Dzięki zaangażowanym w podobne akcje ludziom, dzieci tubylców mają okazję, często po raz pierwszy w życiu, dotknąć książki albo poznać przygody ulubionych bohaterów. Dla córek nomadów jest to jedyna możliwa forma edukacji.

Także miejscowości atrakcyjne turystycznie zaczynają coraz częściej wykorzystywać swoje atuty w celu promowania kultury. Biblioteki powstają więc w różnych miejscach, gdzie ruch, także obcokrajowców, jest wzmożony. Takim przykładem jest lotnisko Schiphol w Amsterdamie, pełniące rolę węzła przesiadkowego na długich trasach. Na jego terenie powstała darmowa biblioteka – Schiphol Airport Library. Zgromadzono w niej najpopularniejsze dzieła literatury holenderskiej dostępne w wersji papierowej i elektronicznej, przetłumaczone na różne języki świata.

Gdzie, poza środkami transportu, najczęściej turysta czyta książki? Na plaży! Do takiego wniosku doszli miejscy urzędnicy Albenu, kurortu nad Morzem Czarnym w Bułgarii. W 2013 roku w ramach eksperymentu zbudowano tam regał na książki, z którego mogą korzystać wszyscy. Turyści byli zachwyceni. Na półkach udało się zgromadzić ponad 6000 tytułów w kilkunastu językach o bardzo różnej tematyce. W tej bezpłatnej plażowej bibliotece każdy może również zostawić książki, których już nie potrzebuje. Poza akcjami, które stają się długotrwałe, są także jednorazowe. W ramach festiwalu sztuki Track w Belgii, włoski artysta

Massimo Bartolini tymczasowo przemienił winnicę w bibliotekę na świeżym powietrzu. Długie rzędy zielonych regałów poustawiano na terenie winnicy Opactwa Świętego Piotra. Zwiedzający mogli wypożyczać, kupować lub wymieniać używane książki na inne. Zdaniem Bartoliniego, biblioteka w cieniu winorośli ma swoje logiczne uzasadnienie, gdyż „książki – podobnie jak wino – mogą poszerzać umysł”.

Nie tylko największe, najstarsze czy usytuowane w nietypowych miejscach biblioteki mogą budzić naszą ciekawość lub zachwyty. Są też takie, które przyciągają uwagę nietypowymi rozwiązaniami architektonicznymi, kolorystycznymi lub po prostu swoją niezwykłą urodą. Nie sposób wymienić je wszystkie, dlatego wspomnę tylko o kilku z nich, najczęściej przywoływanych przez zachwyconych użytkowników.

Jednym z takich nietypowych budynków jest Biblioteka Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Diego. Zaprojektował go William Pereira w latach sześćdziesiątych XX wieku. Każdy kto patrzy na tę bibliotekę ma inne skojarzenia. Jedni porównują ją do baobabu, inni do budynków z kreskówki o rodzinie Jetsonów. Mimo że Biblioteka Uniwersytetu Kalifornijskiego w San Diego ma już 50 lat, nadal zadziwia swoją futurystyczną formą. Zdają sobie z tego sprawę filmowcy i chętnie wykorzystują budynek w produkcjach science fiction.

*Geisel Library – główna biblioteka uniwersytetu w San Diego, ufundowana przez Theodora Geisela.
Źródło: Wikipedia*

Bardzo pozytywne uczucia w Amerykanach budzi Biblioteka Publiczna w Seattle. Jest chlubą miasta, a jej zdjęcia znajdują się w wielu przewodnikach i folderach. Budynek zajął sto ósme miejsce na ogłoszonej przez Amerykański Instytut Architektów liście 150 ulubionych budynków w USA. Niewątpliwie jest biblioteką XXI wieku. Szklany,

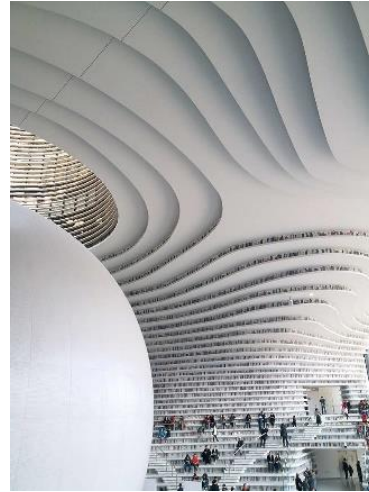
jedenastopiętrowy budynek charakteryzuje się niezwykłą bryłą i śmiałymi elementami wystroju wnętrza.

Seattle Central Library, której projektantem jest architekt Rem Koolhaas. Źródło: Wikipedia

Gdy będziemy już w Stanach Zjednoczonych nie zapomnijmy odwiedzić Biblioteki w Kansas City. Powstała w 1873 roku i jest najstarszą biblioteką w tym mieście. Na szczególną uwagę zasługuje stworzona 40 lat temu fasada budynku, składająca się z imitacji grzbietów okładek książek. Każdy ma około 7,5 metra wysokości i 2,5 szerokości. Na fasadzie znalazły się 22 dzieła, m.in. *Paragraf 22* Hellera, *Władca pierścieni* Tolkiena czy *Opowieść o dwóch miastach* Dickensa. Aż chce się po nie sięgnąć!

Niezwykle ciekawe projekty pojawiły się również w Chinach. Zdjęcia Biblioteki Binhai w Tianjin zaprojektowanej przez światowej sławy architektów obiegły Internet. Nic dziwnego! Regały z książkami zaaranżowane tak, że można po nich chodzić jak po półkach skalnych, wypełniają wnętrze od podłogi aż po sam sufit. Zapału internautów nie ostudziła nawet informacja, że większość z oglądanych na fotografiach książek to imitacje – nadruki na aluminium. Wnętrze biblioteki jednym przypomina amfiteatr w starożytnej Grecji, innym fale wody, do której ktoś wrzucił kamień. Jedno jest pewne, jej wygląd robi wrażenie na każdym, kto nawet ogląda jedynie zdjęcia.

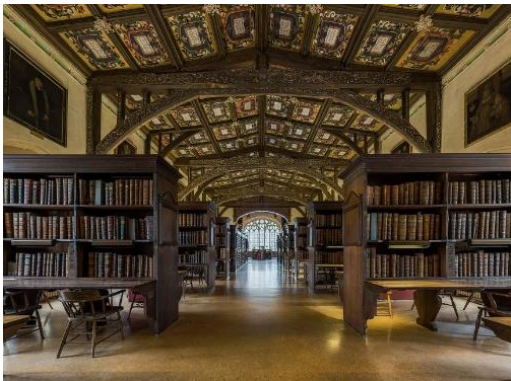
Biblioteka Binhai. Źródło: Wikipedia

Pozostańmy jeszcze w Państwie Środka, aby odwiedzić na wskroś ekologiczną księżniczkę. Biblioteka Liyuan we wsi Jiaojiehe leży na terenie rezerwatu przyrody nieopodal Pekinu. Zewsząd otaczają ją skały, będące elementem krajobrazu i wsparciem dla konstrukcji budynku. Biblioteka nie jest duża. Budowla składa się ze stali i szkła, jednak odwiedzających najbardziej intrygują drewniane patyki pochodzące z lokalnych drzew, pokrywające fasadę budynku. Dzięki nieregularnej fakturze elewacji z gałązek do środka wpada naturalne światło. Projektanci wdrożyli również bardzo ciekawe rozwiązania przy konstruowaniu wnętrza. Belki, które tworzą ściany wewnętrzne, służą jednocześnie jako półki na książki. Zgodnie z zamysłem architektów można zagłębić się w lekturę, siadając na podłodze lub na jednej z wyżej usytuowanych platform. Otwarta w 2012 roku biblioteka stała się miejscem chętnie odwiedzanym, głównie przez turystów. Niektórzy przyjeżdżali tylko po to, żeby zrobić sobie zdjęcie i pochwalić się nim w mediach społecznościowych. Powodowało to bardzo duży ruch w bibliotece, która może pomieścić zaledwie 40 osób i jest czynna tylko w soboty i niedziele. Ostatecznie, w celu zapewnienia czytelnikom dobrych warunków, wprowadzono zakaz robienia zdjęć wewnątrz budynku.

W naszej podróży zawędrowaliśmy w końcu do Europy. Tu uwagę czytelników i turystów przykuwa siedziba Duńskiej Biblioteki Królewskiej, malowniczo położona w sąsiedztwie portu w Kopenhadze. Zwana jest „czarnym diamentem”, gdyż składa się z dwóch czarnych, lekko pochylonych brył w kształcie kostek, połączonych atrium. Fasada biblioteki to mozaika marmuru i szkła, dzięki czemu odwiedzający mogą jednocześnie podziwiać morze. Całe wyposażenie

biblioteki zaprojektowane jest tak, by ułatwić naukę studentom i jednocześnie stworzyć przestrzeń przyjazną relacjom społecznym. Nic więc dziwnego, że duńska biblioteka jest jednym z ulubionych miejsc mieszkańców Kopenhagi i popularnym centrum życia towarzyskiego i kulturalnego.

Do tej pory w naszej wędrówce skupialiśmy się raczej na budynkach nowoczesnych. Teraz odwiedzamy Bibliotekę Bodlejańską w Oxfordzie założoną w 1602 roku. Jest ona jedną z najstarszych księżnic w Europie. Od 1610 r. otrzymuje egzemplarz każdej książki opublikowanej w Wielkiej Brytanii. W jej zbiorach znajduje się ponad jedenaście milionów dzieł. Wśród nich są m.in. rękopisy Tolkienu. Bodleian Library zachwyca nie tylko księgozbiorem, ale i wyglądem. Jej potencjał dostrzegli filmowcy. Kręcono tam sceny do filmów m.in. o Harrym Potterze („grała” bibliotekę i salę szpitalną Hogwartu) czy X-Menach.

Wnętrze Biblioteki Bodlejańskiej. Źródło: Wikipedia

Biblioteka Klementinum, choć nie jest tak znaną gwiazdą filmową, uważana jest za jeden z najważniejszych budynków w Pradze. Obecnie to nie tylko Biblioteka Narodowa, ale również jedna z najstarszych placówek tego typu na terenie Czech. Jej zbiory obejmują ponad 6,5 miliona woluminów. Uznana jest za jedną z najpiękniejszych księżnic na świecie. Jej wnętrze, nietknięte od XVIII wieku, to barokowa perełka. Biblioteka poza tym posiada niezwykle ciekawą kolekcję ziemskich globusów i zegarów astronomicznych.

Naukowcy z USA odkryli, że róż ma dobry wpływ na nasze zdrowie. Jak wynika z badań, w różowych pomieszczeniach szybciej wraca do normy np. podwyższone ciśnienie, a więźniowie przebywający w celi pomalowanej na różowo są znacznie mniej agresywni. Prawdopodobnie te rewelacje słyszał architekt Biblioteki im. Sandro Penna w Perugii. Obiekt, otwarty w 2004 roku, składa się z różowego

szklanego dysku, rozświetlonego nocą. Znakiem rozpoznawczym budynku są też otwarte przestrzenie, naturalne światło i kolorowe meble. Wiele osób zachwyca się wyglądem biblioteki w Perugii, choć złośliwi nazywają ją różowym UFO.

Biblioteka im. Sandro Penna w Perugii. Źródło: Wikipedia

Prosto ze słonecznych Włoch docieramy do... Polski, a dokładnie Rumi. Tam znajduje się bardzo wyjątkowa biblioteka – Stacja Kultura, główna siedziba Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Floriana Ceynowy. Mieści się ona na terenie dworca kolejowego leżącego na linii Gdańsk Główny – Stargard. W wyniku przebudowy modernistycznego budynku z lat 50. XX wieku, zorganizowano tu nowoczesną bibliotekę wraz z centrum kultury o wystroju nawiązującym do symboliki kolejowej: wewnątrz jest wymalowane w czerwono-czarne barwy, a w głównej części wisi zegar przypominający stacyjny. Na potrzeby kolejowe pozostawiono 20 procent powierzchni. Nic dziwnego, że w 2016 roku Stacja Kultura została uznana za najpiękniejszą bibliotekę świata w konkursie Library Interior Design Awards w kategorii Single Space Design.

Na tym kończymy nasz spacer śladami bibliodziwów. Można byłoby jeszcze długo wymieniać niesamowite biblioteki, wszystkie są przecież na swój sposób wyjątkowe i piękne. Każdy z nas stworzyłby zapewne swoją własną listę, lecz dla prawdziwych bibliofilów najwspanialszą biblioteką pozostanie na zawsze ta, dzięki której pierwszy raz wkroczyli do niezwykłego świata książek.

Marlena Jarosz

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki
Zamoyskiego

Zagadkowo brzmiące „Lubelskie DNA” to tytuł zadania, realizowanego w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie od 29 kwietnia do 2 września 2019 r. Współfinansowano je ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu „Kultura – Interwencje 2019”. Koszt całości zadania wyniósł 17 400 zł, w tym dotacja NCK 13 000 zł. Działania, podjęte w ramach zadania, służą rozwojowi ruchu regionalistycznego Lubelszczyzny. Zostały zaadresowane zarówno do członków organizacji o charakterze regionalnym oraz miłośników regionu pozostających poza strukturami towarzystw, stowarzyszeń i innych organizacji, jak i do bibliotekarzy, pracowników instytucji kultury, nauczycieli, samorządowców.

Pomysłodawcy pragnęli wskazać sposoby wykorzystania potencjału kulturowego i dróg dostępu do dóbr kultury tradycyjnej. Rozumiejąc, jak ważne jest ułatwianie wglądu w informację i wiedzę o regionie osobom i instytucjom z małych ośrodków zajmujących się działalnością regionalistyczną, postanowili do tych społeczności skierować ofertę. Zachowanie, popularyzowanie i promowanie dziedzictwa kulturowego jest niezwykle istotne dla zachowania tożsamości lokalnych społeczności, dla umacniania lokalnego patriotyzmu. Nie do przecenienia jest też kształtowanie postaw społecznych, służących rozwojowi regionalizmu, budowanie wspólnotowości i współpracy z partnerami społecznymi. To właśnie troska o dziedzictwo historyczne może być pomostem komunikacji i dialogu społecznego. Wszystko to służy popularyzowaniu idei regionalizmu i rozwojowi ruchu regionalistycznego.

Pierwszym przedsięwzięciem była konferencja III Lubelskie Spotkania Miłośników Regionu. Otrzymała się 28 czerwca 2019 r., pod honorowym patronatem Jarosława Stawiarskiego – Marszałka Województwa Lubelskiego. Gośćmi specjalnymi były członkinie delegacji Obwodowej Biblioteki im. Maksyma Gorkiego w Brześciu. Od maja 2018 r. Biblioteka w Brześciu i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w

Lublinie są związane umową o współpracy partnerskiej. W omawianej konferencji uczestniczyły: Jelena Strizewicz – dyrektor, Larisa Weremczuk – zastępca dyrektora oraz Tatiana Nałobina – kierownik Zbiorów Literatury Zagranicznej – która zaprezentowała wielokierunkową działalność brzeskiej Biblioteki. Dorobek w zakresie regionalizmu oddaje już tytuł wystąpienia „Biblioteka na granicy. Regionalne cechy funkcjonalności biblioteki publicznej na przykładzie Obwodowej Biblioteki im. Maksyma Gorkiego”.

„Lubelskie tematy” realizowali kolejni prelegenci. Prof. dr hab. Marian Surdacki, z Katedry Historii Wychowania i Opieki Społecznej KUL Jana Pawła II, prezes Wojewódzkiej Rady Towarzystw Regionalnych w Lublinie omówił „Dobroczynność na przestrzeni dziejów”. Regionalistyczne działania „Na pograniczu kultur” zreferowali w dwugłosie: prof. dr hab. Feliks Czyżewski, I wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ziemi Włodawskiej, obywatel honorowy miasta Włodawa oraz Małgorzata Zińczuk, zastępca dyrektora ds. merytorycznych Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie. Podzielili się z uczestnikami spotkania doświadczeniami z organizacji wydarzeń międzynarodowych, kultywujących region pogranicza. Ponadto uczestnicy seminarium zapoznali się z dorobkiem wydawniczym i materiałami promocyjnymi Włodawy i powiatu włodawskiego.

Praktycznych wskazówek na temat ustawy RODO, obowiązku informacyjnego, ochrony danych osobowych w działalności regionalistów i bibliotekarzy udzielił Piotr Makarewicz, inspektor WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie. Wykład został przyjęty z dużym zainteresowaniem z uwagi na aktualność i konieczność dostosowania działalności wszelkich organizacji do obowiązujących przepisów prawnych.

Seminarium zostało wzbogacone pokazem czasopism regionalnych z bogatej kolekcji Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie, przeprowadzonym przez Katarzynę Cybulską i Annę Biegalską, z Działu Wydawnictw Ciągłych Biblioteki. Uczestnicy spotkania mieli możliwość obejrzenia wystaw o regionalnej tematyce, eksponowanych w gmachu Biblioteki: „»Mój świat«. Ogrody i Pejzaże Bazylego Albiczuka ze zbiorów Południowego Podlasia w Białej Podlaskiej”, „Ekslibris, grafika, malarstwo Romana i Marzanny Muchy”, wystawa dr. Dominika Szulca „1569 Unia facta est cum Lytwanie. Droga Polski i Litwy do Unii Lubelskiej”, „Orzeł i Pogoń na monetach czyli Unia monetarna Polski i Litwy”.

Na konferencji po raz pierwszy zaprezentowano wystawę objazdową w formie roll-upów pod tytułem, tożsamym z nazwą zadania, „Lubelskie DNA”. Wystawa stanowi drugi element, omawianego zadania. Przygotowano ją z wykorzystaniem druków zwartych, czasopism, dokumentów życia społecznego, materiałów ikonograficznych i kartograficznych ze zbiorów WBP. Merytorycznie wystawę przygotowały Nina Dąbrowska, Katarzyna Majcher, Dorota Wójcik z Działu Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie, a koncepcja graficzna to dzieło Jacka Wałdowskiego z Pracowni Plastycznej WBP w Lublinie. Wystawa będzie eksponowana w siedzibach towarzystw regionalnych, instytucjach samorządowych, bibliotekach publicznych, szkołach, instytucjach kultury i innych,

zainteresowanych organizacjach. Udostępniono ją, w dniach 5-16 września 2019 r., w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w ramach 27. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa, odbywającej się pod hasłem przewodnim „Polski splot”.

Wystawa „Lubelskie DNA” odkrywa Lubelszczyznę jako region pod wieloma względami nieprzeciętny. Położona w Polsce Środkowo-Wschodniej, stanowi wschodnią granicę Polski, a jednocześnie jest regionem granicznym Unii Europejskiej. Przez obszar województwa przebiegają główne szlaki transkontynentalne łączące Europę ze Wschodem. Walory przyrodnicze, uzdrowiskowe i kulturowe to wielki atut regionu. Lubelskie należy do najczystszych obszarów Europy. Dzięki korzystnym warunkom naturalnym jest liderem upraw rolniczych i sadowniczych. Przewodzi w produkcji żywności ekologicznej. Na terenie województwa działają liczne uczelnie wyższe, państwowe instytuty badawcze i centra badawczo-rozwojowe o zasięgu międzynarodowym. Ekspozycja zwraca uwagę na niepowtarzalne miejsca, charakterystyczne wydarzenia, akcentuje miejsce Lubelszczyzny na mapie Europy. Zwraca uwagę na wielokulturowość regionu, w którym przez wieki żyli obok siebie Polacy, Żydzi, Ukraińcy, a także Niemcy, Romowie, Tatarzy, Włosi oraz przedstawiciele innych narodów. Było to miejsce kulturowego spotkania Wschodu z Zachodem. Obecnie w regionie można odnaleźć wiele miejsc mających wielokulturowy charakter i reprezentujących najważniejsze elementy lubelskiej mozaiki kulturowej, społecznej i religijnej, ale także kulinarnej. Wiąże się z tym kolejne zagadnienie: Produkty regionalne i tradycyjne. To ważny element kultury lokalnej. W tej kwestii nasze województwo jest jednym z liderów w skali kraju. Wiele dań i produktów, które obecnie uważamy za tradycje Lubelszczyzny ma swoje źródła w innych krajach i narodach. Na Liście Produktów Tradycyjnych w województwie lubelskim zostało zarejestrowanych aż 210 produktów, jak chociażby cebularz lubelski, kiełbasa nadwieprzańska, sękacz podlaski czy szyneczka z karpia z Pustelni. Osobna plansza jest poświęcona rozwojowi ruchu regionalnego na Lubelszczyźnie. Liczne towarzystwa, stowarzyszenia o charakterze regionalnym pełnią rolę liderów w społecznościach lokalnych, są ważnym miejscem spotkań, integracji, przestrzenią do wielorakich działań. Od 1902 roku wspomaganie działalności stowarzyszeń regionalnych, koordynacją ich prac i

pomocą w powstawaniu nowych zajmuje się Wojewódzka Rada Towarzystw Regionalnych w Lublinie. Jej podstawowym celem jest popularyzowanie idei małych ojczyzn i regionów, upowszechnianie wiedzy o historycznym dorobku ruchu regionalnego województwa lubelskiego, pielęgnowania tradycji regionów i wspieranie ich uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym województwa. Z działalnością regionalistyczną nierozdzielnie są związane wydarzenia kulturalne, organizowane w miastach i wsiach. Jest to nowoczesna forma promocji i kreacji pozytywnego wizerunku regionu, to doskonałe źródło popularyzowania dziedzictwa kulturowego regionu. Lubelszczyzna wyróżnia się bogactwem i różnorodnością wydarzeń kulturalnych: od imprez folklorystycznych (Ogólnopolski Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym, Międzynarodowy Festiwal Folklorystyczny „EUROFOLK” w Zamościu), przez imprezy prezentujące dziedzictwo kulturowe (Jarmark Susiecki w Sułcu, Jarmark Holeński w Holi, Jarmark św. Kiljana w Skierbieszowie, Jarmark Jagielloński w Lublinie) po imprezy rolnicze (Święto Truskawki w Górze Puławskiej, Święto Malin w Kraśniku, Święto Sadów w Józefowie nad Wisłą, Święto Róż w Końskowoli, Ogólnopolskie Święto Chmielarzy i Piwowarów „Chmielaki Krasnostawskie”, Święto Krainy Rumianku w Hołowni, Święto Pieczonego Ziemniaka w Tomaszowie Lubelskim). Dla mieszkańców tworzą one niepowtarzalną przestrzeń do integracji, inspirują do kreatywnych działań i współtworzenia kultury regionu.

Założeniem wystawy „Lubelskie DNA” jest prezentacja dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny i wyjątkowości regionu. Zadanie to zostało zrealizowane.

Trzeci składnik zadania „Lubelskie DNA” to sporządzenie wykazu „Włodawa i powiat włodawski w publikacjach: bibliografia regionalna w wyborze” i udostępnienie online w formie PDF na stronie internetowej Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie oraz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Dzięki temu został wypełniony priorytetowy cel zadania, jakim jest wskazanie sposobów zachowania, popularyzowania i promowania dziedzictwa kulturowego Lubelszczyzny. Bibliografia regionalna jest jednym ze źródeł informacji o historii, kulturze, gospodarce, turystyce regionu i pomocą w różnorodnych regionalnych poszukiwaniach. Jej zadaniem jest dokumentowanie życia i osiągnięć społeczności lokalnych. Stanowi znakomite narzędzie promocji województwa, powiatu gminy, miasta, wsi. Spis bibliograficzny opracowano zgodnie z obowiązującymi standardami. Zarejestrowano 1219 pozycji bibliograficznych. Niewątpliwie przyczyni się on do popularyzacji wiedzy o Włodawie i terenach położonych w granicach powiatu włodawskiego, a także stanie się zaczątkiem pełnej, kompletnej bibliografii regionalnej tego niezwykle interesującego regionu.

Działania podjęte w ramach zadanie „Lubelskie DNA” już zyskały akceptację społeczną. W konferencji wzięło udział 47 osób, wystawę (w okresie trwania projektu) obejrzało 215 zwiedzających. Zarówno wystawa, jak i bibliografia regionalna dopiero zaczynają swój „życiorys” i będą służyć mieszkańcom regionu nadal. Należy więc stwierdzić, że zadania o charakterze regionalistycznym pozwalają bibliotece pozyskać nowych partnerów do współpracy, zdobyć nowych czytelników, rozwinąć różnorodne formy pracy na rzecz rozwoju czytelnictwa. Ich rezultatem jest także promocja idei regionalizmu oraz rozbudzenie zainteresowania społecznego historią i współczesnością regionu, co przełoży się na większą wiedzę mieszkańców. Ponadto projekty tego typu wpisują się w misję biblioteki wojewódzkiej jako centralnej biblioteki regionu, ale także bibliotek powiatowych, miejskich i gminnych. Ich zadaniem jest służyć zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, naukowych, edukacyjnych, kulturalnych mieszkańców regionu.

Bożena Lech-Jabłońska
 Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
 WBP w Lublinie
 Małgorzata Pieczykolan
 Dział Instrukcyjno-Methodyczny WBP w Lublinie

„Zwyrtała 2019” za „Centralne Biuro Czytelnicze”

12 lipca 2019 r. w kinie „Śnieżka” w Rabce-Zdroju odbył się finał pierwszej edycji ogólnopolskiego Konkursu na najlepszy pomysł promujący czytelnictwo – „Zwyrtała 2019”, organizowanego w ramach Międzynarodowego Festiwalu Literatury Dziecięcej Rabka Festival 2019.

Wizerunek Zwyrtały na pamiątkowej plakietce

Jury w składzie: prof. Anna Janus-Sitarz, prof. Grzegorz Leszczyński i pan Konstanty Przybora, spośród wielu zgłoszeń nadesłanych z całego kraju, wybrało jedenastu finalistów.

Dwie nagrody główne otrzymały: Edyta Pietrzak – kustosz Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie za projekt „Centralne Biuro Czytelnicze” i Maria Deskur za projekt „Książka na receptę”. Pozostali zostali uhonorowani wyróżnieniami. Odczytania protokołu Komisji Konkursowej dokonała przewodnicząca jury prof. dr hab. Anna Janus-Sitarz. Nagrody wręczył burmistrz Rabki-Zdroju Leszek Świder. Finaliści otrzymali dyplomy, pamiątkowe plakietki z wizerunkiem Zwyrtały oraz album poświęcony twórczości Jerzego Koleckiego, a także zestawy kosmetyków na bazie solanki, ufundowanych przez Uzdrowisko Rabka. Zwycięzcy ponadto zostały nagrodzone

weekendowym pobytem w SPA „Rabczański Zdrój”, również ufundowanym przez to uzdrowisko.

Edyta Pietrzak podczas finału konkursu „Zwyrtała 2019”

Projekt „Centralne Biuro Czytelnicze” zachwylił Komisję Konkursową możliwością zmiany czytelników w Agentów do „zadań specjalnych”, wykonujących twórcze zadania, łączące czytelnictwo z zabawą i pozytywną rywalizacją. Podkreślano, że projekt służy aktywizacji czytelniczej i kulturalnej dzieci oraz młodzieży, propaguje aktywną formę spędzania wolnego czasu, rozwój kompetencji i potrzeb czytelniczych, wpływa na upowszechnienie kontaktu z literaturą i wspomaga dostęp do dzieł piśmiennictwa polskiego oraz światowego. Wzmacnia zainteresowanie słowem pisanym, stanowiąc jednocześnie odpowiedź na potrzeby i oczekiwania grupy odbiorców, do której jest skierowana – dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych powiatu włodawskiego.

„Centralne Biuro Czytelnicze” polegało na wejściu młodych czytelników w rolę agentów, których zadaniem było przeczytanie jak największej liczby książek oraz udział w realizacji zadań specjalnych, polegających na przygotowaniu krótkich form literackich, plastycznych lub multimedialnych związanych z tematyką spotkań zorganizowanych w ramach projektu. Uczestnicy otrzymali legitymacje Agentów, uprawniające do udziału w konkursie i pozwalające rejestrować ilość wypożyczonych książek. Podczas podsumowania wyłaniano laureatów miesiąca (uczestnicy, którzy zyskali najwięcej punktów w konkretnych miesiącach), laureatów skrzynek kontaktowych (uczestnicy, którzy mieli największe osiągnięcia w konkretnych

agendach bibliotecznych) oraz laureata całego konkursu (osobę z największą ilością punktów w konkursie).

Projekt Centralne Biuro Czytelnicze dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, dzięki temu w trakcie jego realizacji uczestnicy mieli okazję spotkać się z wieloma ciekawymi ludźmi.

Bibliotekę odwiedzili m.in. pisarki Beata Ostrowicka i Joanna Jagiełło, Paweł Wakuła, Anna Walczuk, która zapoznała młodzież z pracą animatora, stwarzając możliwość praktycznego skorzystania z zajęć animacyjnych oraz policjanci z włodawskiej komendy w związku z obchodami 100-lecia Policji Państwowej. Agenci wzięli także udział w Nocy z Zagadką (26/27 kwietnia 2019 r.).

Ogólna frekwencja w programie wyniosła: 784 uczestników, w tym 417 to odwiedziny w samym konkursie czytelniczym (pozostałe: spotkania i warsztaty), w którym wzięło udział 78 uczestników (Agentów Czytelniczych), uzyskując razem 1619 punktów (w tym za weryfikację dokumentów 1522 punkty).

Na zebraniu Sztabu Centralnego Biura Czytelniczego przeanalizowano osiągnięcia wszystkich Agentów i wyłoniono 16 Agentów Specjalnych poszczególnych miesięcy oraz 19 Agentów Specjalnych skrzynek kontaktowych i jednego Agentów Specjalnego Centralnego Biura Czytelniczego. Wśród Agentów Specjalnych poszczególnych miesięcy jest jeden pięciokrotny laureat oraz dwóch dwukrotnych. Ponadto każdy z laureatów miesięcy został również Agentem Specjalnym skrzynek kontaktowych.

Podczas podsumowania projektu uczestnicy poznali zarówno dane statystyczne, jak i laureatów konkursu czytelniczego. Informację statystyczne dotyczące konkursu przestawiła Edyta Pietrzak (Szef Sztabu Centralnego Biura Czytelniczego), nagrody laureatom wręczył dyrektor MBP Włodawa Jacek

Żurawski (Dyrektor Generalny Centralnego Biura Czytelniczego), a listę laureatów odczytała Joanna Orzeszko (Szef Skrzynki Kontaktowej Oddział dla Dzieci).

Centralne Biuro Czytelnicze było jednym z działań biblioteki, które pozwoliło na utrzymanie poziomu czytelnictwa, a w niektórych miesiącach odnotowano nawet jego lekki wzrost. Realizacja projektu przyniosła więc nam dużo pracy, ale też i wiele radości. Niezmiernie cieszymy się z zainteresowania jakie wzbudza Centralne Biuro Czytelnicze – a to co nas uszczęśliwiło najbardziej – to uśmiechy na twarzach naszych młodych Agentów.

Pomysł może być autorski, ale wykonanie potrzebuje pracy również innych ludzi. Dlatego bardzo dziękuję wszystkim tym, którzy wspierali całe przedsięwzięcie. Dziękuję Asi Orzeszko za nieocenioną pomoc podczas przygotowania, realizacji i podsumowania projektu oraz za niesamowitą wiarę w sukces popartą zgłoszeniem pomysłu do konkursu, dyrektorowi Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włodawie Jackowi Żurawskiemu za nieustające wsparcie, członkom załogi włodawskiej biblioteki, którzy całym sercem włączyli się w jego wykonanie, bibliotekarzom włodawskich szkół za współpracę, naszym wspaniałym gościom za cudowne spotkania i wreszcie Agentom Czytelniczym za udział. Jesteście fantastyczni!!!

Serdeczne podziękowania kieruję również do organizatora Międzynarodowego Festiwalu Literatury Dziecięcej Rabka Festival 2019 pani Iwony Haberny za wspaniałe wydarzenie kulturalne, którego częścią został projekt „Centralne Biuro Czytelnicze”, a także członków Komisji Konkursowej za wyróżnienie pomysłu główną nagrodą.

Edyta Pietrzak
Miejska Biblioteka Publiczna we Włodawie

Wielokulturowa biblioteka w Starych Kobiątkach

Z kart historii

Gminna Biblioteka Publiczna rozpoczęła działalność 2 lutego 2004 r. i jest jedyną instytucją kultury, działającą na terenie Gminy Stoczek Łukowski. Przez pierwsze lata działalności, biblioteka znajdowała się w budynku Zespołu Oświatowego w Starych Kobiątkach, gdzie zajmowała dwa pomieszczenia z oddzielnym wejściem o łącznej powierzchni 61 m². Z dniem 1 września 2012 r. zmieniła swoją siedzibę, przeprowadzając się do nowego budynku Centrum Społeczno-Kulturalnego w Starych Kobiątkach zajmującym powierzchnię 320 m² oraz z tarasem pełniącym funkcję sceny i zapleczem rekreacyjno-sportowym o łącznej powierzchni 0,9 ha. Od drugiej połowy 2018 r. biblioteka podwoiła powierzchnię lokalową dzięki sali widowiskowej, w której znajduje się, m.in. widowia na 155 osób, profesjonalna scena o powierzchni 60 m² z zapleczem oraz poczekalnia dla aktorów.

Działalność

Od samego początku – zgodnie z założeniami i wizją władz gminnych – bibliotekę Gminy Stoczek Łukowski charakteryzuje i wyróżnia wielokierunkowa działalność kulturalna i edukacyjna. Biblioteka posiada szeroką ofertę zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci i dorosłych (10 grup, w tym zajęcia taneczne, wokalne, instrumentalne, literackie, teatralne, dla seniorów itp.). Oprócz zajęć cyklicznych, GBP w Starych Kobiątkach, jako jedyna instytucja kultury w Gminie Stoczek Łukowski, jest organizatorem lub współorganizatorem wydarzeń takich jak przedstawienia, spotkania integracyjne, festyny, wydarzenia sportowe czy uroczystości religijne. W 2018 r. GBP w Starych Kobiątkach (przy 4-osobowej kadrze) zorganizowała 71 wydarzeń, a więc średnio 2 wydarzenia tygodniowo. Wszystko to sprawia, że Biblioteka spełnia swoje zadanie również jako centrum kulturalne dla lokalnej społeczności.

To, co nas wyróżnia

Od 2015 r., dzięki współpracy z Fundacją Międzynarodowej Integracji Gospodarczej i Kulturalno-Turystycznej, GBP w Starych Kobiątkach stała się także współorganizatorem projektów międzynarodowej wymiany młodzieży i miejscem spotkań dzieci i młodzieży, biorącej udział w różnego rodzaju projektach. Dzięki tej współpracy, jako instytucja wyróżniająca się na polu działalności wielokulturowej, Biblioteka przedstawiła dobre praktyki podczas V Forum Bibliologów, Informatologów i Bibliotekarzy na UMCS w Lublinie (2018 r.) oraz na Międzykulturowym Forum w Warszawie pod hasłem „Ekumenizm międzykulturowy – dialog i tolerancja” (2018 r.). Dnia 14 czerwca tego roku wystąpiła z kolei w roli eksperta z tematem „Przekroczyć granicę – projekty wymiany międzynarodowej młodzieży w Gminnej Bibliotece Publicznej w Starych Kobiątkach” podczas zjazdu dla Bibliotekarzy z Lubelszczyzny Bibliolab 2019.

Celem realizowanych projektów jest rozwój kompetencji oraz wymiana doświadczeń między młodzieżą. W ramach projektów realizowane są wzajemne kilkudniowe wizyty na terenie Polski i w krajach partnerskich. W czasie wizyt gości w Polsce, organizowane są spotkania z władzami samorządu Gminy Stoczek Łukowski, przybliżana jest lokalna kultura i tradycje, młodzież jest oprowadzana po pobliskich szkołach i jednostkach organizacyjnych (biblioteka, szkoły, zakłady), gdzie poznaje ich działalność i sposób funkcjonowania. Organizowane są uroczyste kolacje z polskimi potrawami, polskim tańcem i muzyką – ludową i współczesną. Z kolei polska młodzież poznaje kulturę i tradycje oraz najciekawsze miejsca i zabytki odwiedzanych państw, uczy się języka oraz poznaje codzienne życie rówieśników – ich problemy, system edukacji itp.

Do tej pory udało się zrealizować 8 projektów międzynarodowej wymiany młodzieży oraz udział w 3 międzynarodowych festiwalach twórczości. Najważniejsze z nich to:

– z **Ukrainą**: „Polsko-ukraińska Tęcza Przyjaźni – młodzieżowe spotkania twórczości” (7–25 października 2016). W ramach projektu dodatkowo zwiedziliśmy biblioteki ukraińskie oraz bibliotekę węgierską;

– z **Białorusią**: „Dwa narody – kultura i język” (27 października – 6 listopada 2016). W ramach projektu w Stoczku Łukowskim dnia 28 października 2016 r. została podpisana deklaracja o współpracy pomiędzy Wójtem Gminy Stoczek Łukowski, Dyrektorem Gminnej Biblioteki Publicznej w Starych Kobiątkach oraz Dyrektorem Brzeskiego Centrum Twórczości Młodzieżowej w Brześciu w zakresie pogłębienia partnerskich stosunków pomiędzy Polską a Białorusią na płaszczyźnie kulturalnej i oświatowej oraz wymiany wiedzy i doświadczeń w zakresie edukacji, kultury i tradycji;

– z **Izraelem**: „Przeszłość i terażniejszość – dialog z historią i kulturą” (15 listopada 2016 – 15 stycznia 2017);

– z **Białorusią (Brześć)**: udział w Międzynarodowym Festiwalu Twórczości Młodzieżowej „Jesteśmy Razem” (10–11 stycznia 2017). Młodzież zaprezentowała się na międzynarodowym konkursie w kategorii taniec narodowy, zdobywając II miejsce;

– z **Gruzją**: „W młodzieżowym obiektywie” (4 października– 17 listopada 2017). Młodzież poznała m.in. wojenne historie i przeżycia przyjaciół z Gruzji, a także gruzińską kulturę – taniec, śpiew, regionalne potrawy i obyczaje;

– z **Białorusią (Brześć)**: udział w Międzynarodowym Festiwalu Twórczości Młodzieżowej „Jesteśmy Razem” (10–11 stycznia 2018). Młodzież zaprezentowała się na międzynarodowym konkursie wokalnym, zdobywając I i III miejsce oraz 4 wyróżnienia;

– z **Białorusią (Kobryń)**: projekt muzyczny „Młodzieżowe inspiracje muzyczne”(23–25 marca 2018). Współpraca z zespołem muzycznym „Dobry Dzień” z Rejonowego Centrum Twórczości Młodzieżowej w Kobryniu – przygotowanie wspólnego koncertu;

– międzynarodowa konferencja z udziałem przedstawicieli Ukrainy, Węgier, Czech, Izraela i Polski pod hasłem „Wielokulturowa wieża z widokiem na przyszłość” (1 lutego–31 lipca 2018);

– z **Mołdawią**: „Międzykulturowy Inkubator Inicjatyw” (24 lipca–29 listopada 2018). Współpraca z mołdawską narodową organizacją młodzieżową. Zwiedzanie kultowych miejsc na trasie Ukraina – Mołdawia – Bułgaria – Rumunia – Węgry – Słowacja;

– z **Białorusią (Kobryń)**: projekt muzyczny „Młodzieżowe inspiracje muzyczne”(18 lipca – 25 października 2019). Polska młodzież dodatkowo wzięła udział w Międzynarodowym Maratonie Młodzieżowej Twórczości w Kobryniu, gdzie w kategorii wokali. Nasza reprezentantka zajęła II miejsce. Projekt jest w trakcie realizacji – aktualnie trwają przygotowania do rewizyty.

Po co to robimy?

Chcemy, aby nasza Biblioteka była miejscem szczególnym. Miejscem, w którym na co dzień spotykają się osoby w każdym wieku, o rozmaitych potrzebach i zainteresowaniach, wywodzące się z

różnych środowisk. Chcemy by nasza biblioteka stała się przestrzenią spotkań dla przedstawicieli różnych kultur, by służyła integracji i rozwojowi lokalnej społeczności. Chcemy przygotować młodych ludzi na spotkanie z inną kulturą, nauczyć ich tolerancji, umiejętności respektowania wartości innych grup kulturowych oraz prowadzenia dialogu międzykulturowego. Chcemy jednocześnie nauczyć młodych ludzi miłości do lokalnej kultury i tradycji oraz dumy z miejsca, z którego pochodzą. Naszym celem jest, by każdy użytkownik biblioteki, zwłaszcza młody, był przygotowany na szok kulturowy, który przeżywają młodzi ludzie każdego dnia, przenosząc się z naszej Małej Ojczyzny do dużych aglomeracji.

Iwona Brodzik
GBP w Starych Kobiątkach

Ruch i zabawa to edukacji podstawa

Gminna Biblioteka Publiczna w Krzczonowie to miejsce przyjazne, nowoczesne i kolorowe. To przestrzeń, w której dostrzega się potrzeby młodego pokolenia i w innowacyjny sposób umożliwia zdobywanie informacji oraz nowych umiejętności. Nasza placówka podąża z duchem czasu, stając się coraz nowocześniejszym miejscem. Mamy świadomość, że tylko odpowiednio wyposażona biblioteka, z bogatymi zbiorami i atrakcyjnym wyglądem, jest zdolna przekonać młodego człowieka jak ważna jest edukacja i rozwijanie pasji. Dlatego dokładamy starań, aby stwarzać w bibliotece atmosferę

akceptacji i bezpieczeństwa. Chcemy zapewnić młodemu człowiekowi, przyjazną przestrzeń, wypełniając ją atrakcyjnymi formami działań, mającymi na celu zwiększenie potencjału edukacyjnego biblioteki.

Jedną z nich jest projekt pod nazwą „Interaktywna Biblioteka Malucha”. Do realizacji tego przedsięwzięcia kupiliśmy podłogę interaktywną oraz klasyczną dziecięcą literaturę polską. Udział w zajęciach korzystnie wpływa na prawidłowy rozwój dziecka. Umożliwia ćwiczenie pamięci, zwiększa umiejętność postrzegania, rozwija wyobraźnię oraz sprawność fizyczną. Wpływa na pobudzanie zainteresowań czytelniczych. Dzięki innowacyjnej pomocy dydaktycznej, poprzez gry, zabawy, quizy i aranżowane sytuacje edukacyjne, rozwijamy u dzieci motorykę, koordynację wzrokowo-ruchową, spostrzegawczość, szybkość reakcji, uczymy też podstaw kodowania. Nasze działania pozwalają łączyć ruch i zabawę z nauką. Zajęcia wspomagane są odpowiednio dobranym tekstem literackim, co korzystnie wpływa na pobudzanie zainteresowań czytelniczych.

Atrakcyjna forma prowadzenia zajęć pozwala dzieciom szybciej przyswajać nowe wiadomości i umiejętności, przy czym dzieci cały czas świetnie się bawią. Nie kojarzą biblioteki jako miejsca, w którym trzeba być bardzo cicho, nie mówią szeptem, ale za to utożsamiają ją z zabawą i z radością przychodzą przyprowadzając rodzeństwo, rodziców, czasami dziadków. Od czasu, gdy realizujemy projekt „Interaktywna Biblioteka Malucha” znacznie wzrosła liczba wypożyczeń.

Zajęcia prowadzimy w oparciu o trzy pakiety: Pakiet Fun – dostosowany dla dzieci w wieku przedszkolnym, który zawiera zestaw animacji, różnego rodzaju gry ruchowe i wizualizacje interaktywne, Pakiet Edu – przeznaczony dla uczniów klas I–III szkół podstawowych, wykorzystujący animacje i gry podłogi interaktywnej, zachęcające do aktywnej nauki i szybszego przyswajania wiedzy oraz Pakiet Mistrz kodowania – skierowany do klas I–III, stanowi wstęp do nauki programowania, poprzez zabawę i ruch umożliwia naukę programowania bez użycia komputera.

W ramach zajęć „Kodowanie na dywanie” wykorzystujemy kolorowe kubeczki, stanowiące dla przedszkolaków nieograniczone źródło radości i kreatywności. Dzieci, bawiąc się samodzielnie lub

w grupach, układają je na płaszczyźnie lub według wzoru (kodu) albo realizują własne pomysły. Tworzą sekwencje rytmicznie powtarzających się kolorów, wznoszą konstrukcje itp.

Wiele zajęć prowadzimy z robotami edukacyjnymi Photon, które poprzez aplikację mobilną oraz powiązane z nią doświadczenia i eksperymenty, wprowadzają dzieci w świat nowych technologii. Pomagają najmłodszym poprzez zabawę i rywalizację nauczyć się logicznego myślenia i podstaw programowania. Do zajęć wykorzystujemy również zestawy gry edukacyjnej z interaktywnym kursem programowania Scottie Go!

Dzięki prowadzeniu tego typu zajęć wspieramy dzieci w rozwoju podstawowych umiejętności naszych czasów, ukazujemy świat nauki poprzez wesołą zabawę i mądrą edukację.

Oprac. Elżbieta Noga, Jolanta Żmudziak
GBP w Krzczonowie

Biblioteka im. Hieronima Łopacińskiego – wspomnień czar...

Halina Wolska – bibliotekarz dyplomowany, absolwentka filologii romańskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz bibliotekoznawstwa i informacji naukowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wyróżniona w 2001 roku Orderem Białego Kruka ze Słonecznikiem – najwyższym lubelskim odznaczeniem bibliofilskim. Emerytowany pracownik Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Prywatnie miłośniczka książek, czytania i historii, kolekcjonerka zakładów do książek. Osoba niezwykle aktywna, zawsze uśmiechnięta i gotowa do działania.

Lekkie pióro Pani Haliny, znane jest już czytelnikom od lat. Po dwóch poprzednich wspaniałych publikacjach *I książki mają swoją historię: opowieści o książkach* (Lublin 2007) i *Bohaterowie dawnych opowieści* (Lublin 2013) oraz innych fachowych wydawnictwach z zakresu badań nad książką, autorka ponownie wraca pamięcią do przeszłości, tym razem jednak w znacznie bardziej osobistym wymiarze.

Biblioteka im. Hieronima Łopacińskiego. Moja prywatna historia to książka utrzymana w luźnym klimacie, pełna anegdot, ciekawych historii widzianych okiem Haliny Wolskiej. To osobista historia życia zawodowego i prywatnego. Utrzymana w porządku chronologicznym, począwszy od pracy w Filii na Zamku Lubelskim do emerytury. Autorka pracując w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego poznała pracę praktycznie wszystkich działów biblioteki, pracując najpierw w Dziale Czasopism, następnie Dziale Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów, Dziale Zbiorów Specjalnych, ostatecznie w Dziale Informacji, Bibliografii i Udostępniania.

Publikację upiększono ekslibrisami i czarno-białymi fotografiami. Uwagę przykuwa także żartobliwa okładka książki, na której wykorzystano karykaturę Haliny Wolskiej autorstwa Józefa Tarłowskiego.

Wspomnienia autorki, zebrane w opublikowanym tomie, są na pewno znakomitym przypomnieniem ponad 40-letniej pracy i okazałego dorobku naukowego (ponad dwieście publikacji). Są też również ciekawą sentymentalną podróżą po bibliotecznej historii, ale taką podróżą „z pazurem”.

Halina Wolska, *Biblioteka im. Hieronima Łopacińskiego. Moja prywatna historia*, Lublin: Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego, 2019.

Justyna Kasperczuk
Dział Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie
WBP w Lublinie

Z cyklu czasopisma lokalne i regionalne: „Rocznik Międzyrzecki”

Od wielu lat w Polsce, w tym także w województwie lubelskim, można zaobserwować pewien bardzo pozytywny trend: w miastach, miasteczkach, a także wsiach lokalne społeczności dbają o swoją tożsamość regionalną. Czym właściwie jest ta tożsamość? Najprościej można określić ją jako świadomość tego, w jakim miejscu na co dzień żyjemy, jaka jest historia tego miejsca i dorobek poprzednich pokoleń mieszkańców. Ważne jest, żeby każdy z nas poznawał swój region, bez względu na to czy mieszkamy w dużym mieście czy w małej miejscowości.

Nie do przecenienia jest w tym zakresie rola różnorodnych organizacji regionalistycznych – od Kół Gospodyń Wiejskich w małych miejscowościach po towarzystwa naukowe, działające w miastach województwa.

Jedną z takich organizacji jest, założone w 1968 roku, Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim. Zrzesza ono pracowników naukowych, historyków, dziennikarzy, pasjonatów. Obecnie organizacja liczy ponad 400 członków. Celem Towarzystwa jest prowadzenie badań naukowych we wszystkich kierunkach oraz popularyzowanie nauki, a także utrwalanie w pamięci rocznic, zdarzeń i ludzi związanych z Podlasiem, a w szczególności z Międzyrzecem Podlaskim.

Towarzystwo od początku swojego istnienia wydaje czasopismo „Rocznik Międzyrzecki”. Pierwszy jego tom ukazał się w 1969 roku. Periodyk jest doskonałym przykładem tego, jak promować regionalizm, jak dbać o świadomość społeczną mieszkańców, a jednocześnie zachować naukowy charakter czasopisma.

W 2018 roku Towarzystwo oddało do rąk czytelników podwójny tom, oznaczony jako XLVII–XLVIII. Tom posiada specjalny charakter, bowiem wydano go w roku 50-lecia istnienia Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim oraz 100. rocznicy odzyskania Niepodległości przez Polskę. I ta właśnie tematyka dominuje w tym tomie „Rocznika...”.

Początkowe artykuły poświęcono Towarzystwu Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim. Ryszard Turyk, obecny prezes, podsumowuje działalność Towarzystwa w latach 2008–2018, a wiceprezes Andrzej Kurenda opisuje funkcjonowanie Towarzystwa w społeczności Międzyrzecza Podlaskiego w latach 2000–2018.

W drugiej części tomu pojawiają się publikacje na temat odzyskania Niepodległości przez Polskę, ale w skali lokalnej. Jarosław Frąckiewicz w artykule *Żołnierze oddziału Zowczaka – próba zestawienia*, opisuje losy żołnierzy oddziału POW, działającego pod koniec I wojny światowej w okolicach Międzyrzecza Podlaskiego. Józef Geresz przywołuje historię napaści Niemców na Międzyrzec, mającą miejsce 16 listopada 1918 roku, natomiast Mirosław Maraszek i Marek Maleszyk przedstawiają losy odbudowy pomnika, poświęconego ofiarom pogromu niemieckiego w tym dniu. Dzieło odbudowy obelisku przeprowadzono w latach 1955–1959 i zakończono uroczystym odsłonięciem 11 października 1959 roku.

Adam Szulik, na podstawie zbiorów i pamiątek rodzinnych Adama S. Wysockiego, przybliży sylwetkę swojego pradziadka – Kazimierza Jasińskiego – poety buchaltera, pierwszego burmistrza Międzyrzecza Podlaskiego. W tematykę niepodległościową wpisuje się także artykuł Szczepana Kalinowskiego *Legiony na Podlasiu w 1915 r. zwiastunem niepodległości*. Badacz historii Czesław Miazga w artykule *Jaćwingowie* dokonuje próby przedstawienia genezy plemiennej tego ludu na kartach historii.

W dziale „Prezentacje i recenzje” (trzecia część tomu), przedstawiono sylwetki osób zasłużonych dla Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim. Są to krótkie biogramy działaczy społecznych czy badaczy historii, takich jak m.in.: Tomasz Demidowicz, Stanisław Gaszewski, Józef Geresz, Lech Tomasz Jabłoński, Elżbieta Kamasa, Szczepan Kalinowski czy poeta Ryszard Kornacki.

Nie mogło zabraknąć biogramów Mariana Kowalskiego, założyciela i długoletniego prezesa TPN, Ryszarda Turyka – obecnego prezesa czy Andrzeja Kurendy – od wielu lat aktywnego członka Towarzystwa.

Wydarzenia najnowsze zasygnalizowano w czwartej części numeru, pt. „Kronika”. I tak Adam Szulik opisuje *20 lat Parafialnego Oddziału Akcji Katolickiej przy parafii Chrystusa Króla w Międzyrzecu Podlaskim*. Anna Jeleszuk zdaje sprawozdanie z uroczystości upamiętnienia polskiego dziennikarza, publicysty, prozaika Jana Kołkowicza, urodzonego w małej wsi pod Międzyrzecem Podlaskim. Ryszard Kornacki przybliży sylwetkę Mieczysława Kalenika, polskiego aktora filmowego i teatralnego, znanego przede wszystkim z roli Zbyszka z Bogdańca w „Krzyżakach”. Aktor ten pochodził i przez większość swojego życia mieszkał w Międzyrzecu Podlaskim.

Tom „Rocznika...” kończą biogramy zmarłych działaczy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim: Romana Fedorowicza i Romana Ferysiuka.

„Rocznik Międzyrzecki” to czasopismo naukowe, a jednocześnie regionalne. Mieszkańcy Południowego Podlasia już od pięćdziesięciu lat mają doskonałe źródło informacji o swojej małej ojczyźnie.

Rocznik Międzyrzecki : [organ Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Międzyrzecu Podlaskim]. – T. 47/48 (2018). – Międzyrzec Podlaski : TPN, 2018. – 25 cm
ISSN 0137-3307

Czasopismo dostępne w Czytelni Czasopism WBP, sygn. 4012c

Waldemar Kawecki
Dział Bibliografii i Wiedzy o Regionie WBP w Lublinie

Kalejdoskop letni

- 12 kwietnia 2019 r. PBP w Krasnymstawie była jednym z kilkadziesiąt miejsc na świecie i jednym z czterech w Polsce, gdzie miłośnicy astronomii brali udział w międzynarodowej akcji Noc Jurija – *Juri's Night*, której celem była popularyzacja osiągnięć lotów kosmicznych. Tego dnia

obchodzony jest też Międzynarodowy Dzień Załogowych Lotów Kosmicznych i Kosmonautyki. Dzięki współpracy z Polskim Towarzystwem Miłośników Astronomii w Lublinie uczestnicy mieli okazję wysłuchać prelekcji Wiesława Krajewskiego wzbogaconej prezentacją multimedialną na temat lotu Jurija Gagarina w kosmos w 1961 r. Zbigniew Jankowski w trzech wystąpieniach i prezentacjach multimedialnych opowiedział o wielkościach i odległościach w Układzie Słonecznym oraz o historii i podstawach kosmonautyki. W międzyczasie można było też kierować promem kosmicznym i spróbować bezpiecznego lądowania na Ziemi. Niewątpliwą atrakcją dla dzieci i dorosłych było mobilne planetarium Astropark, w którym można było odbyć wirtualną podróż do odległych zakątków wszechświata.

- 26/27 kwietnia 2019 r. MBP we Włodawie, w ramach działania istniejącego przy niej Centralnego Biura Czytelniczego, zaprosiła dzieci i młodzież na „Noc z zagadką”, w ramach której na uczestników czekały policyjna niespodzianka, czytanie książek oraz gry i zabawy.
- 8 maja 2019 r. Multicentrum MBP w Białej Podlaskiej włączyło się w obchody Białskich Dni Przyjaźni Polsko-Włoskiej. W specjalnie przygotowanych z tej okazji zajęciach edukacyjnych wzięły udział dwie klasy z białskich szkół. Zajęcia przybliżyły dzieciom nie tylko włoską kulturę i obyczaje, ale pozwoliły zapoznać się również z wieloma innymi interesującymi informacjami dotyczącymi tego kraju. Niewątpliwą atrakcją były eksperymenty związane z wulkanami.
- W dniach 8–15 maja 2019 r. po raz szesnasty obchodzony był Tydzień Bibliotek. Autorem tegorocznego hasła „#biblioteka” był Okręg Lubelski Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, natomiast autorem plakatu promującego akcją był Paweł Kasperek współpracownik M-PBP im. A. Kamińskiej w Świdniku. W wielu placówkach Lubelszczyzny w ramach

Tygodnia zostały zorganizowane ciekawe wydarzenia kulturalne.

- 13 maja 2019 r. w ramach Dni Kultury Chrześcijańskiej w ChBP im. M. P. Orsetti w Chełmie odbyło się spotkanie ze znanym aktorem Cezarym Pazurą. Podczas spotkania gość z dużą dawką humoru, barwnie i interesująco opowiadał o swoim dzieciństwie, okresie studiów, pracy aktorskiej, o niepowodzeniach i sukcesach życiowych – o tym, co zawiera jego najnowsza książka *Byłbym zapomniał*.
- W dniach 21–23 maja 2019 r. Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego zorganizowała IX Zamojski Festiwal Książki. W bogatym programie wydarzenia znalazły się m.in.: spotkania autorskie z Weroniką Kostyrko, Władysławem Tadeuszem Lichotą, Izabelą Winiewicz-Cybulską, Jarosławem Siekiem; warsztaty biblioterapeutyczne „Książka lekiem na niepokodę ducha”; warsztaty artystyczne „Moniuszko pędzłem malowany” oraz Giełda Twórców Regionalnych.
- 22 maja 2019 r. Dyskusyjny Klub Książki „Okładka”, działający przy GBP w Aleksandrowie (pow. biłgorajski), otrzymał nagrodę za recenzję roku 2018 w konkursie organizowanym przez Instytut Książki „Klubowicze do klawiatur!”, w kategorii dzieci i młodzież. Do Klubu należą uczniowie Szkoły Podstawowej im. Dzieci Zamojszczyzny w Aleksandrowie: Natalia Tracz, Milena Michońska, Faustyna Mazurek, Katarzyna Kwiatkowska, Martyna Kozak i Szymon Płoński. Organizator docenił aleksandrowski Klub za regularne wysłanie recenzji, z których aż trzy otrzymały nagrodę miesiąca. Klubowicze w nagrodę otrzymali pamiątkowe dyplomy oraz ufundowane przez Instytut Książki oryginalne: koszulki, torby, kubki i inne upominki.
- W dniach 24–25 maja 2019 r. MBP w Hrubieszowie zorganizowała VIII Maraton głośnego czytania „ZWIERZ się nam...”. W jego trakcie można było posłuchać literatury, gdzie głównym bohaterem lub tematem przewodnim było zwierzę. Podczas uroczystego otwarcia, zasłużonym

czytelnikom biblioteki wręczono listy gratulacyjne i słodkie upominki, czym wyrażono ogromne uznanie dla czytelniczych osiągnięć. Była to także okazja do spotkania się w jednym miejscu czytelnika najstarszego (92 lata) z najmłodszym (8 miesięcy).

- 27 maja 2019 r. w WBP im. H. Łopacińskiego w Lublinieuroczyście została otwarta wystawa „Stanisław Moniuszko (1819–1872) – natchniony duchem polskich pieśni ludowych”, która prezentowała biografię kompozytora oraz genezę i losy jego dzieł. Wystawie towarzyszyła ekspozycja niekonwencjonalnych moniuszkowskich plakatów autorstwa Witolda Mysyrowicza – artysty, grafika, designera i karykaturzysty, laureata 145 nagród i wyróżnień w konkursach krajowych i międzynarodowych. Wystawa była częścią projektu „Nie taki Straszny Dwór – osvajanie Moniuszki” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury w ramach programu „Moniuszko 2019 – Promesa” realizowanego przez Instytut Muzyki i Tańca.
- 1 czerwca 2019 r. z inspiracji GBPiOK w Dzwoli (pow. janowski), odbyła się kolejna edycja rajdu rowerowego Odjazdowy Bibliotekarz. Łączna liczba uczestników przekroczyła 50 osób. Trasa przejazdu przebiegała przez Kocudzę, Dzwolę, Konstantów i Krzemień. Miejscem docelowym było boisko piłkarskie klubu sportowego Iskra Krzemień, gdzie zorganizowany został piknik przy altance, następnie ognisko oraz różne gry i zabawy. Odbył się także mecz piłkarski dla dzieci.
- W Filii nr 35 MBP im. H. Łopacińskiego w Lublinie uczniowie ze SP nr 10 im. H. Sienkiewicza w Lublinie zaprezentowali zabawny pokaz mody książkowej. Przedstawienie zakończyło się plebiscytem na najciekawszą prezentację książki. Wygrała pozycja *Moje – nie moje* Lilianny Bardijewskiej, na drugim miejscu znalazła się inspirowana tradycyjną piosenką ludową *Maryna, gotuj pierogi!*, zaś trzecie

miejsce zajęła *Cholera i inne choroby* Łukasza Kaniewskiego.

- 27 czerwca 2019 r. w WPB im. H. Łopacińskiego w Lublinie odbyło się spotkanie „Orzeł i Pogoń na monetach, czyli o unii monetarnej Polski i Litwy”. Zorganizowane zostało przez Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Lublinie, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne Oddział w Lublinie i WPB im. H. Łopacińskiego w Lublinie. W spotkaniu uczestniczyli m.in.: ambasador Republiki Litewskiej w Polsce Eduardas Borisovas, Jelena Striżewicz – dyrektor Biblioteki Obwodowej im. Maksyma Gorkiego w Brześciu oraz Larisa Weremczuk – zastępca dyrektora i Tatiana Nałobina – kierownik Działu Literatury Zagranicznej tej białoruskiej księżnicy.
- W okresie kwiecień – czerwiec 2019 r. w ramach działalności Dyskusyjnych Klubów Książki w bibliotekach województwa lubelskiego odbyły się spotkania autorskie z: Olgą Rudnicką (GBP Mełgiew, pow. świdnicki; MBP Rejowiec Fabryczny, pow. chełmski; GBP Ostrowek, pow. lubartowski; MBP Włodawa; MGBP Poniatoła, pow. opolski; Filia Wiśłana MBP Dęblin, pow. rycki; MBP Radzyń Podlaski), Barbarą Kosmowską (MBP Międzyrzec Podlaski, pow. bialski; Filia Masów MBP Dęblin, pow. rycki; GBP Godziszów, pow. janowski; Filia nr 1 MBP Kraśnik; GBP Jabłoń, pow. parczewski; MBP Biała Podlaska), Renatą Kosin (Biblioteka Pedagogiczna Hrubieszów; GBP Jeziorzany, pow. lubartowski; MBP Piaski, pow. świdnicki; Filia nr 2 MBP Radzyń Podlaski), Piotrem Milewskim (Biblioteka Pedagogiczna Zamość; Biblioteka Aresztu Śledczego Krasnystaw; GBP Urszulin, pow. włodawski; MGBP Kazimierz Dolny, pow. puławski), Izabellą Klebańską (Filia Stojeszyn MGBP Modliborzyce, pow. janowski; Filia Trzciniac GBP Lubartów; Filia Tłuściec GBP Międzyrzec Podlaski, pow. bialski; Ewą Nowak (WBP Lublin; Filia Zezulin GBP Ludwin, pow. łęczyński; MGBP Łęczna; GBP Trzydnik Duży, pow. kraśnicki), Joanną Jodełką (PBP Lubartów; GBP Adamów, pow. łukowski; Biblioteka

Batalionowa Lubin; GBP Zamość z/s w Mokrem), Leszkiem Szczęsnym (MBP Józefów, pow. biłgorajski; MBP Łuków; Filia nr 6 MBP Biała Podlaska), Agnieszką Frączek (GBP Stare Kobiałki, pow. łukowski; Filis nr 1 MBP Radzyń Podlaski), Kazimierzem Szymeczko (MBP Hrubieszów; Szkoła Podstawowa nr 7 Świdnik), Pawłem Wakułą (GBP Hańsk, pow. włodawski; MBP Międzyrzec Podlaski, pow. bialski), Grażyną Lutostawską (MBP Kraśnik; MGBP Bełżyce), Elizą Kącką (Filia nr 10 MBP Lublin), Michałem Zającem, Rafałem Szczerbakiewiczem, Marcinem Wrońskim (WBP Lublin).

Oprac. Paweł Korczyk
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Lublinie